

Национална селска мрежа

Заедно за хората и селските райони!

Съдържание

Стр. 3

[Новата политика за развитие на селските райони на ЕС – основни елементи](#)

Стр. 4

[Членовете на НСМ](#)

Стр. 5

[Новини от НСМ по основните дейности](#)

Стр. 9

[Новини от членовете на НСМ](#)

Стр. 12

[Новини от селските мрежи на другите страни-членки на ЕС](#)

Стр. 15

[Новини от ЕМРСР](#)

Стр. 16

[Интересно и полезно](#)

Стр. 17

[Предстоящи събития](#)

Стр. 18

[Библиотека](#)

Електронен бюлетин на НСМ

1/2013

Добре дошли в първия електронен бюлетин на Националната селска мрежа (НСМ)!

В настоящия бюлетин ще намерите информация за това, което се случва в света на селските райони - както въпроси, свързани с политиката, така и тематични събития и публикации на местно, национално и международно ниво. Бюлетинът е още един от разработените канали за информация и обмен на опит.

Целта на настоящия бюлетин е да бъде интерактивен инструмент, който ви осигурява необходимата информация. С кликане върху някой от линковете в текста, вие ще бъдете пренасочени към съответния уебсайт.

Също така можете да ни информирате за вашия опит в развитието на селските райони, като ни изпратите съобщение на ел. поща office@nsm.bg

Национална селска мрежа на България

Националната селска мрежа в България е създадена през 2009 г. от Управляващия орган на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) – Министерство на земеделието и храните (МЗХ). Тя обединява заинтересованите страни от развитието на селските райони в България, сред които са държавните институции и активните организации в сферата на развитието на селските райони, а целта е насърчаване на сътрудничеството между членовете на местно, национално и европейско ниво. Още информация за членовете на мрежата ще намерите по-нататък в бюлетина.

Ако приемем, че политиката е двигателят, а идеите са маслото, то от Националната селска мрежа се очаква да осигури „маслото за двигателя“. Целта на Националната селска мрежа е да направи по-лесна обмяната между различните заинтересовани страни на национално ниво, като използва и по-обширния опит на селските райони на Европа.

Опростяване на процедурите за бенефициентите, както и постигане на синергия с останалите европейски фондове, свързани със селските райони, ще бъдат постоянен приоритет за мрежата, за да се гарантира изпълнението на основната цел – оптимизиране на ефективността на националната политика за развитие на селските райони. Целта на НСМ е постигане на верижна реакция от идеи и препоръки, с което бързо ще докаже важноста на своето място в процеса на разработване на политиката.

Звеното за управление на НСМ

Настоящото Звено за управление (ЗУ) на НСМ е създадено през ноември 2012 г. В момента то фокусира усилията си върху постигане на пълноценно функциониране на мрежата. В продължение на метафората за маслото и двигателя, ЗУ на НСМ служи като „механизъм за осигуряване на маслото“.

Основният офис е в София, а сред десетчленния екип има специалисти в областта на земеделието и развитието на селските райони, експерти по комуникации, координатори на събития и административен екип, който координира НСМ. Основни инструменти и услуги от страна на ЗУ на НСМ са поддържането и обновяването на уебсайта, осъществяване на тематични изяви, семинари, конференции и публикации. Звеното за управление се допълва от 28 регионални координатори във всяка от административните области на страната. Там те поддържат контакт с местните участници в развитието на селските райони, популяризират членството и

дейностите на НСМ и идентифицират добри практики от изпълнението на Политиката за развитие на селските райони.

Основни дейности

Дейностите на Националната селска мрежа са описани в нейния План за дейностите и са в съответствие с Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г., одобрена от Управляващия орган. Сред основните дейности на НСМ са:

- Идентифициране, анализ и предоставяне на информация за добри практики от изпълнението на Политиката за развитие на селските райони, като например възобновяеми енергийни източници и заетост в селските райони;
- Споделяне на информация за административни правила, процедури и механизми, прилагани в рамките на ПРСР;
- Организиране на обучителни семинари и подкрепа за изграждане на капацитета на потенциални бенефициенти;
- Укрепване на мрежата;
- Техническа помощ и подкрепа на местните инициативни групи (МИГ) по подхода ЛИДЕР, включително насърчаване на проекти за транснационално и междутериториално сътрудничество за МИГ, както и спомагане на тяхното изпълнение; и
- Представяне на мрежата на международно ниво, включително пред Европейската мрежа за развитие на селските райони.

Тъй като комуникацията е една от основните дейности, НСМ използва комбинация от комуникационни канали, чрез които обменя информация за развитието на селските райони със заинтересованите страни. Целта е да се генерират и споделят знания за практическото приложение на политиката за развитие на селските райони в България и в Европа, както и да се посочат начини за нейното подобрене.

Националната селска мрежа е активна в социалните медии и освен [уебсайт](#) има и популярна [Фейсбук страница](#). Разработени и публикувани ще бъдат и серия от публикации, които разглеждат по-задълбочено определени теми от развитието на селските райони.

Приканваме ви да се абонирате за информационните материали на НСМ на страницата на НСМ www.nsm.bg. Там ще намерите още информация за Националната селска мрежа.

© Национална селска мрежа на България, 2013

Електронният бюлетин се публикува на български език.

Текстът е финализиран през юли 2013 г.

Възпроизвеждането е позволено при посочване на източника.

Съдържанието на публикацията не отразява непременно мнението на Министерство на земеделието и храните на България или на европейските институции.

Новата политика за развитие на селските райони на ЕС – основни елементи

Европейската Комисия, Съветът на ЕС и Европейският парламент (ЕП) постигнаха политическо споразумение за реформата на Общата селскостопанска политика на 26.06.2013 г. То подлежи на официално одобрение от Съвета и ЕП като споразумение на първо четене, след като текстовете бъдат официално преведени на всички езици. Споразумението се основава на предложенията на Комисията от октомври 2011 г. и е свързано с четири основни регламента на Европейския парламент и на Съвета относно Общата селскостопанска политика — за преките плащания, за единната обща организация на пазара, за развитието на селските райони и хоризонталния

регламент за финансирането, управлението и мониторинга на ОСП.

Редица въпроси следва да бъдат обсъдени отделно в рамките на преговорите по Многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2014—2020 г., и по-специално — прехвърлянето на средства между преките плащания (1-ви стълб) и развитието на селските райони (2-ри стълб), разпределението на националните пакети за преки плащания и за развитие на селските райони, процентите на съфинансиране, както и въпросът за тавана на подпомагането на отделните стопанства и дегресивността.

Основните елементи на предложенията относно политиката за развитие на селските райони могат да бъдат обобщени, както следва:

Политиката за развитие на селските райони остава в сегашния си вид: Държавите продължават да разработват свои многогодишни програми въз основа на набор от мерки, налични на равнище ЕС, с оглед на нуждите на своите селски райони. Тези програми следва да бъдат съвместно финансирани с национални средства — като сумите и процентът на съфинансиране ще се разглеждат в контекста на многогодишната финансова рамка.

Новите правила за политиката за развитие на селските райони се очаква да бъдат по-гъвкави от преди. Мерките вече няма да се разделят по „оси“ на равнище ЕС с изисквания за минимални разходи за всяка ос. Вместо това въз основа на внимателен анализ държавите членки се предлага да решават кои мерки да използват и как, за да постигнат шест общи приоритета и съответстващите им по-конкретни подприоритети. Шестте приоритета включват:

1. Насърчаване на трансфера на знания и иновации;
2. Укрепване на конкурентоспособността на всички видове селско стопанство и устойчивото управление на горите;
3. Насърчаване на организацията на хранителната верига, включително преработването и пускането на пазара, и управлението на риска;
4. Възстановяване, опазване и подобряване на екосистемите;
5. Насърчаване на ефективното използване на ресурсите и преминаването към нисковъглеродна икономика; и
6. Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони.

Държавите членки се очаква да изразходват поне 30 % от европейските средства, които получават за развитие на селските райони, за мерки, свързани с управлението на земята и борбата с изменението на климата, и поне 5 % - по подхода ЛИДЕР.

Политиката за развитие на селските райони следва да действа също в тясно сътрудничество с други политики чрез обща стратегическа рамка на равнище ЕС и чрез партньорски споразумения на национално равнище, обхващащи всички помощи от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕЗФРСР, ЕФРР, Кохезионен фонд, ЕСФ и ЕФМДР) в съответната държава.

През новия период държавите се очаква да имат възможност също така да разработват тематични подпрограми, за да обърнат специално внимание на младите фермери, малките стопанства, планинските райони, жените в селските райони, адаптацията към изменението на климата и смекчаването на ефектите от него, биологичното разнообразие и късите вериги на доставка. В някои случаи за подпрограмите се очаква да има по-високи ставки за помощите.

Членовете на НСМ

Националната селска мрежа обединява физическите лица, организациите и административните органи, интересувани се и участващи в развитието на селските райони в България. Участието или членството в Националната селска мрежа е доброволно и **не изисква** заплащане на членски внос или други парични вноски.

Ново и подновено членство (дял) към 17 юни 2013г.

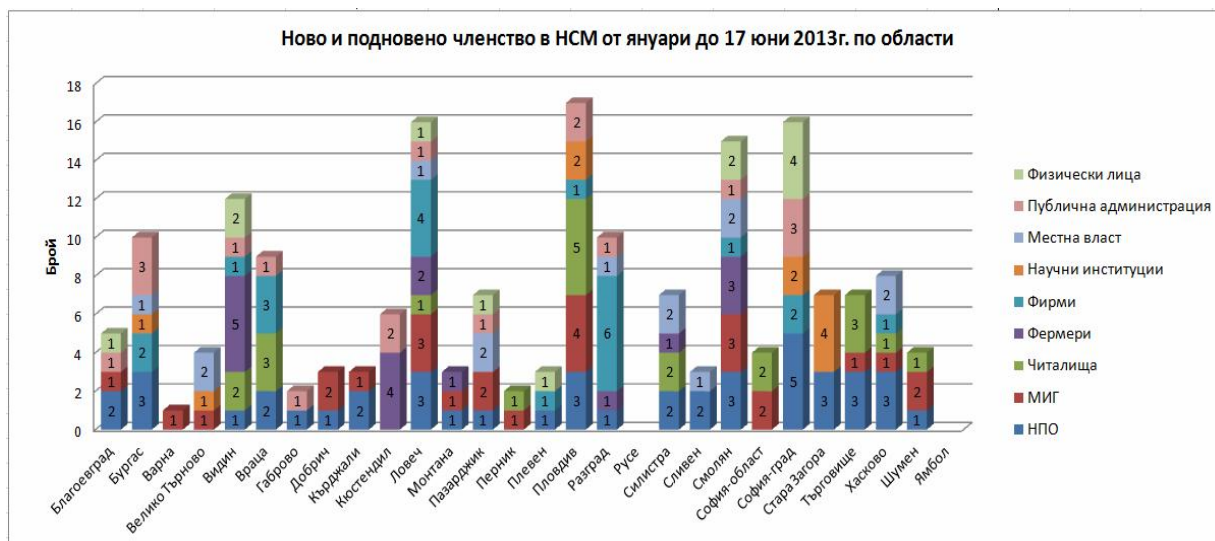
Към средата на юни 2013 г. регистърът на членовете на НСМ включва

над 750 членове

регистрирани от 2006 г. до сега. Новите членове (от 2013 г.) са 118, а други 68 са подновили членството си.

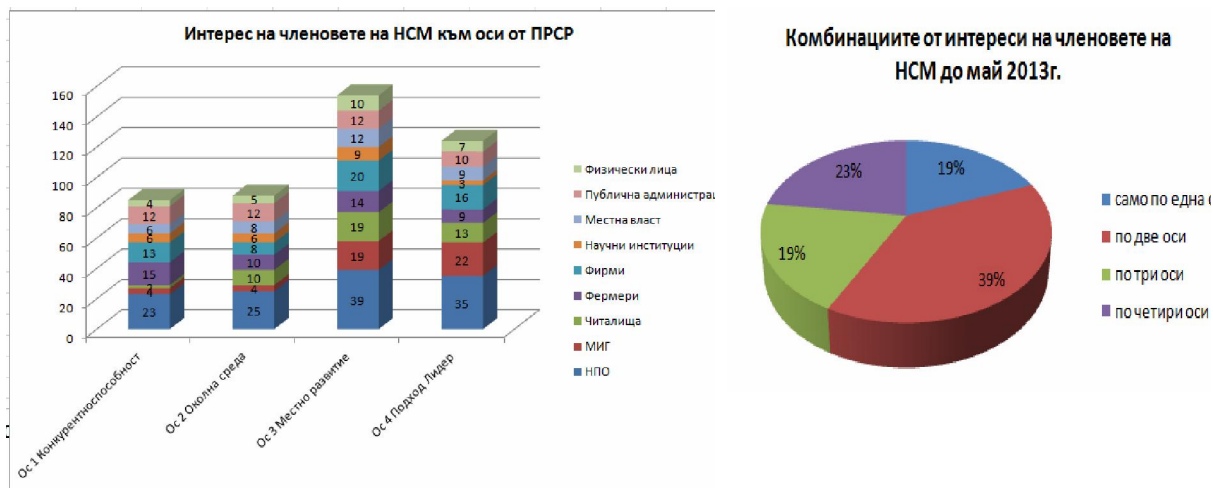
Географско разпределение на членовете на НСМ

Най-голям брой членове на НСМ са регистрирани в областите Пловдив, Ловеч, София-град и Смолян. Към средата на месец юни 2013 г. в областите Русе и Ямбол не е имало регистрирани членове на НСМ. Към настоящия момент ситуацията е променена и вече няма област от страната, в която да няма членове на НСМ.

Интерес на членовете на НСМ към осите на ПРСР 2007-2013 г.

Най-голям интерес сред членовете на НСМ предизвиква ос 3, насочена към местното развитие, следвана от ос 4 „Подход Лидер”. Интересът към ос 1 „Конкурентоспособност” и този към ос 2 „Околна среда” са изравнени. Важно е да се отбележи, че едва 19% от членовете на НСМ се интересуват от една единствена ос на ПРСР. Преобладаващата част или общо 81% се интересуват от различни комбинации от две, три или всичките четири оси на ПРСР 2007-2013г.

Новини от НСМ по основните дейности

*** Тематични работни групи

Тематичните работни групи (ТРГ) се създават за подпомагане и улесняване на сътрудничеството между членовете на НСМ с цел обмяна на експертни знания и практически опит при разработване и обсъждане на конкретни теми, свързани с развитието на селските райони.

Работата в тематичната работна група е на доброволен принцип, като в рамките на нейното действие се предвиждат едно-две заседания годишно за обсъждане на предложенията и финализиране на разработения доклад. Тематичната работна група се състои минимум от 6 и максимум от 12 експерти. В случай, че заявिलите желание експерти са повече, се избират по двама експерти от район за планиране. Тематичната работна група избира председател, а работата ѝ се координира и подпомага от експерти на ЗУ на НСМ.

През 2013 г. последователно са създадени четири тематични работни групи, всяка от които се фокусира върху специфичен аспект от всяка от четирите оси на ПРСР 2007-2013 г.: (снимки от срещите)

ТРГ 1 „Къси вериги на доставка от малките стопанства“ проведе своето първо работно заседание на 02.07.2013 г. На срещата бяха обсъдени подходите за работа на групата, фокуса на дейността ѝ, разпределяне на отговорностите и срокове. За председател на ТРГ 1 беше предложен и избран г-н Мъгърдич Хулиян от **Европейски институт** (<http://www.europeaninstitute.bg>). От страна на Звеното за управление на НСМ отговорен експерт е г-жа Мариана Милтенова.

На срещата бяха обсъдени подходите за разрешаване на проблемите на късите вериги за доставка на животинска продукция, които задължително включват отстраняване на недостатъците на Наредба 26. Постигнато бе съгласие, че няма сериозни нормативни пречки при директните доставки на растителните продукти, както и при преработката на растителните продукти. Новият проекто-регламент за развитие на селските райони предлага създаването на фокусирани подпрограми, сред които и 1) Къси вериги на доставка; и 2) Малки ферми. На този етап от разработването на новата ПРСР 2014-2020 г. Министерство на земеделието и храните предвижда разработването на под-програма за малките стопанства, която да интегрира в себе си и подпомагане на късите вериги на доставка. Проведена беше среща между председателя на ТРГ 1, представител на ЗУ и отговорния експерт за тематичната подпрограма за малки стопанства, на която беше постигнато съгласие за сътрудничество между двете работни групи.

ТРГ 2 „Дефиниция на постоянни пасища и земеделски земи с висока природна стойност“ проведе своето първо заседание на 04.07.2013 г. в София. Членовете на групата представляват балансирано различните заинтересовани страни от ос 2 на ПРСР 2007-2013 г. За председател на ТРГ 2 беше предложена и избрана г-жа Едита Дифова от Българско дружество за защита на птиците (БДЗП - <http://www.bspb.org>). От страна на Звеното за управление на НСМ отговорен експерт е г-жа Вяра Стефанова.

Предложенията на ТРГ 2 е темата да се обвърже с основните проблеми в ПРСР. Прие се, че докладът от работата на ТРГ 2 следва да се състои от 2 части: 1. постоянни пасища и 2. земи с висока природна стойност (ВПС) и да се посочи връзката между тях. Следва да се даде дефиниция на това какво е пасище, която да разгледа какви са изискванията за определението „постоянно пасище“ от страна на Европейската Комисия и прилагането им в България. Намерението е да се включат примери от практиката – какво се случва, как се получават плащанията, връзката между опазването на екосистемите и хората. Препоръчано бе да се използва проучването на БАН „Ливади и пасища на България“, публикувано през 50-те

години. Бе решено специален акцент да се постави върху опазването на общинските пасища. ТРГ 2 също така ще провери докъде е стигнала инвентаризацията на охрастените земеделски земи и горите.

ТРГ 3 „Анализ и определяне на понятието „малка по размер инфраструктура“ за целите на политиката за развитие на селските райони“ проведе първата си работна среща на 25.07.2013 г. в София. На срещата присъстваха 13 от общо 19 заявили участие членове на НСМ, експерти от различни сфери, експертиза и опит – Русенски университет, УНСС, читалища, общини, кметства, земеделски производители, консултанти. За председател на ТРГ 3 беше предложена и избрана единодушно доцент Мария Пенева от УНСС

(<http://www.unwe.bg>), катедра „Управление на природните ресурси“. От страна на Звеното за управление на НСМ отговорен експерт е г-жа Мария Юнакова.

На срещата бяха обсъдени ключови въпроси като разбиране за понятието малка по размер инфраструктура, участниците споделиха проблеми от досегашния си опит, възможни решения, необходими стъпки за преодоляване на пречки и други.

Участниците обсъдиха структурата на документа, който ще бъде изработен като резултат от работата на групата, разпределението на отговорностите и сроковете за работа на ТРГ 3 по тази тема.

ТРГ 4 „Приложение на подхода ЛИДЕР в България. Предизвикателства при прилагането му в България в периода 2007 – 2013 г. – научени уроци за бъдещия програмен период“ беше учредена през месец март 2013 г., като първото работно заседание се проведе на 25.06.2013 г. За Председател на ТРГ 4 беше избран г-н Боян Костадинов от МИГ Брезово-Братя Даскалови (<http://mig.brezovo.bg>). От страна на Звеното за управление на НСМ отговорен експерт е г-н Здравко Сечков.

Заседанието протече бурно. Всички членове на групата изразяваха своето безпокойство от бавния ход на процеса по договаряне на одобрените от местните комисии проекти за финансиране и споделяха трудностите, които съпътстват прилагането на местните стратегии за развитие.

Беше направено предложение темата да се раздели на подтеми, като участниците приеха за по-продуктивно и целесъобразно да се формират две подгрупи, които да работят паралелно и в началото – независимо една от друга.

Прие се, че първата тематична подгрупа ще работи по „Преглед на модела за прилагане на ЛИДЕР в България, в сравнение с останалите страни в ЕС“.

Втората тематична подгрупа пое ангажимент да работи по останалите две подтеми:

- Определяне основните трудности/пречки в рамката за прилагане на ЛИДЕР в България и добри практики; и
- Идентифициране на възможни решения на различни нива в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план за подобряване на административното прилагане на ЛИДЕР подхода.

*** Идеи за интегрирани проекти

На 26.06.2013 г. бе проведена работната среща за интегрирани проекти по ПРСР, в която взеха участие членове и експерти от Националната селска мрежа. Основната цел на срещата беше изясняване на разбирането и формулиране на дефиницията за интегрирани проекти в рамките на ПРСР през настоящия (2007-2013 г.) и предстоящия (2014-2020 г.) програмни периоди. За целта бе направено проучване сред членовете на НСМ и бяха представени примери от различни държави-членки и България. Бяха също така представени мненията на Управляващия орган на ПРСР в България и мненията на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ на Европейската Комисия.

В периода 2007-2013 г. в нормативната база на европейско и национално ниво не съществува разписана дефиниция за интегрирани проекти за нуждите на политиката за развитие на селските райони. Независимо от това в различните държави-членки се срещат примери за интегрирани проекти. Най-общо те могат да се разделят на две основни групи:

- Интегрирани проекти в рамките на политиката за развитие на селските райони – на ниво програмиране и на ниво изпълнение на мерки и проекти;
- Интегрирани проекти в рамките на различните политики, финансирани от фондовете на ЕС - на ниво програмиране и на ниво изпълнение на мерки и проекти.

В **проекто-регламента за развитие на селските райони (версия 20.06.2013 г.)** интегрираните проекти се въвеждат в чл. 18 „Инвестиции във физически активи“, параграф 3, където се казва, че нивото на подпомагането се ограничава до 40% (размер, определен в Приложение 1 на проекто-регламента), но за интегрирани проекти, включващи подпомагане по повече от една мярка, и колективни инвестиции то може да бъде увеличено с +20 %. Максималното ниво на подпомагане е 90%.

В отговор на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ относно разбирането за интегрирани проекти се посочва, че те са важен инструмент, позволяващ на държавите членки да разработят кохерентни стратегии, отговарящи на нуждите за развитие на селските им райони и да използват по-добре фондовете на ЕК. Интегрираните проекти могат да се разделят най-общо на два вида:

- Проекти, в които са комбинирани няколко вида дейности, които могат да се финансират или чрез различни мерки от ПРСР, или чрез една мярка за РСР с “по-широк обхват” (напр. чрез чл. 36, чл. 21, Лидер от проекто-регламента за РСР). Интегрираните проекти се подават с един формуляр за кандидатстване и така се оценяват, като по-този начин се предоставя възможност за започване на всички дейности едновременно и за постигане на добавената стойност от интегрирането им. Ако различните дейности са от различни мерки, се спазват нивата и условията за подкрепа за различните мерки.
- Проекти, обхващащи дейности от различните фондове на ЕС, като в този случай всяка дейност се финансира по съответния фонд.

Основният извод от проведените дискусии е, че дефиницията на понятието за “интегриран проект” трябва преди всичко да отразява спецификата на националните условия. Тя зависи от стратегическия избор и нуждите на страната, включително приоритетите на бъдещата Програма за развитие на селските райони.

Национална селска мрежа вече има своя девиз!

45 вдъхновяващи предложения от членове и от съмишленици бяха представени, част от които – сътворени на фестивала за екологичните идеи „Узана поляна Фест“. Тяхното разнообразие и креативност поставиха Звеното за управление на НСМ пред труден избор.

След проведеното вътрешно гласуване избраният девиз на НСМ е:

Заедно за хората и селските райони!

Благодарим на всички за проявеното творчество!

Новини от членовете на НСМ

Първи сключени договори от МИГ

МИГ Троян-Априлци

През месец юли тази година бяха подписани първите договори за изпълнение и финансиране на проекти. Един от проектите е свързан с развитието на характерния местен занаят – сарачество, и ще бъде реализиран в гр. Априлци. Друг проект е насочен към подобряване достъпа на населението до културни и

социални услуги и включва закупуване на традиционни национални носии за танцови състави и певчевски групи. Проект на Община Троян също ще бъде финансиран, той предвижда изграждане на многофункционална конферентна/заседателна зала с възможност за използване за репетиции от малки състави и вокални групи.

МИГ Исперих

МИГ „Исперих“ подписа първите осем договора в изпълнение на Стратегията си. От тях три са по Мярка 312, пет – по Мярка 121.

МИГ "Лясковец-Стражица"

МИГ"Лясковец-Стражица подписа два договора за финансиране на проекти по СМР. Единият е по Мярка 121, а вторият договор - по мярка 312.

МИГ Добричка

В МИГ Добричка бе подписан първият Договор за финансово подпомагане по мярка 121. Проектът е предназначен за изграждане на склад за съхранение на селскостопанска продукция, на стойност 119 981,11 лв.

МИГ "Панагюрище, Стрелча, Лесичово"

МИГ "Панагюрище, Стрелча, Лесичово" подписа първия договор за финансиране на проект в изпълнение на СМР. Проектът е по мярка 4.1 "Прилагане на стратегии за местно развитие".

МИГ „Харманли“

Първият договор, подписан от МИГ „Харманли“ в изпълнение на СМР, е по Мярка 311 – Разнообразяване към неземеделски дейности. Стойността на одобрената безвъзмездна финансова помощ е 79 322,75 лв.

Унгарската селска мрежа координира новосъздадената тематична работна група за

Водено от общностите местно развитие (ВОМР)

Воденото от общностите местно развитие (ВОМР) е инструмент, който цели включване на местните общности и организации в постигането на целите на Стратегията Европа 2020 за разумен, устойчив и приобщаващ растеж, насърчаващ териториалното сближаване. Принципите на подхода ЛИДЕР са в основата на по-разширения и гъвкав инструмент ВОМР, за финансирането на който страните-членки трябва да решат дали да използват само задължителния ЕЗФРСР или да го съчетаят с другите възможни фондове на Общата стратегическа рамка - ЕФМДР, ЕФРР и ЕСФ. Това решение, заедно с механизмите за неговото осъществяване, се очаква да стане част от Договора за партньорство, който всяка страна-членка подписва с Европейската комисия. Целта на ВОМР е да подпомага ефективното интегриране на европейските фондове, като позволява на местните общности да разработят многосекторни проекти, които не са ограничени от параметрите на някой от фондовете.

Работната група по ВОМР беше създадена по време на 18-та среща на европейските селски мрежи, проведена в гр. Томар, Португалия, на 6 юни 2013 г. Към момента тя включва основно представители на селските мрежи, но е отворена и приветства участието и на други заинтересовани страни като министерства, разплащателни агенции и местни инициативни групи.

Сред целите на работната група са улесняване на сътрудничеството и обмяната на опит между главните заинтересовани страни от изпълнението на ВОМР, концентриране на усилията за провеждане на общи проучвания, разработване на практически инструменти за ВОМР на национално и европейско ниво и координиране на процеса на разработване на Насоките за ВОМР с разработването на останалите стратегически документи.

Първата стъпка на работната група е изготвянето на проучване сред

страните членки на ЕС за етапа на планиране на ВОМР и използването на повече от един фонд на ОСР. Изготвеният доклад показва, че към момента седем европейски държави са стигнали до решение как да приложат ВОМР подхода. Четири от тях (Дания, Германия, Финландия и Латвия) ще използват финансиране от повече фондове, а три (Австрия, Фландрия (Белгия) и Люксембург) ще използват само ЕЗФРСР. Останалите 24 държави още са в процес на търсене на най-добрия вариант за съчетаване на различните фондове за постигане на целите на Стратегия 2020. Резултатите показват, че към момента няма конкретна предпочитана комбинация от фондове.

Целият материал можете да прочетете в доклада от проучването, който ще намерите на следния линк:

<http://goo.gl/gdz5EF>

Срещи на националните селски мрежи в Европа

17-та среща на европейските селски мрежи в Швеция

Българската селска мрежа се присъедини към 17-та от регулярно провежданите срещи на националните селски мрежи в Европа. Координаторите на Звеното за управление на НСМ, заедно с представители на УО на ПРСР (МЗХ) пътуваха до малкото шведско градче Оре – по-известно като ски-курортен център, напълно приспособен за хора с двигателни проблеми.

Част от двудневната програма беше посветена на Пилотната програма на Европейската селска мрежа за обучение на представителите на организации, заинтересовани от развитието на селските райони, в т.ч. звена за управление на селски мрежи, министерства, МИГ, сдружения, асоциации на браншови организации и други. Темата на обучението беше метода RICA, разработен и прилаган от Шведската селска мрежа при планиране на дейностите на мрежата и приложим в широко поле от дейности. Отличителната черта на метода RICA е предварително обсъждане с различни заинтересовани страни и прилагане на нестандартни решения с цел постигане на по-добри резултати.

Срещата на мрежите продължи с представяне на проучване за къси вериги на доставки, осъществено от Френската селска мрежа. Г-н Жан-Мишел Курадес, известен като основоположник на подхода ЛИДЕР за развитието на селските райони и понастоящем представител на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“, се спря върху ролята на селските мрежи в подготовката на договорите за партньорство и програмите за развитие на селските райони. ЕМРСР представи своето виждане за постигане на добавена стойност от мрежуването и споделянето на добри практики от успешно изпълнени проекти за развитие на селските райони.

Специални гости на срещата бяха младите представителки на шведската младежка НПО „U-Land“. Те разказаха за своя опит в подпомагането на млади хора при подготвянето и осъществяването на свои проекти, в рамките на няколко общини в Югоизточна Швеция. Постигнатите резултати от осъществените 331 проекта са повече от вдъхновяващи, тъй като над 150 от проектите са довели до последващи дейности, създадени са 22 нови организации, 9 търговски компании, 70 младежи са включени в екипи на МИГ и са открити 112 нови работни места.

Преди раздялата участниците имаха удоволствието да посетят стопанството на местен фермер, който разказа за отглеждането на специални породи овце, както и за обучението на кучета, които, освен че помагат в работата, са и интересна туристическа атракция. Районът е известен и с шоколадова фабрика, която произвежда невероятно разнообразие на шоколадови изделия. Характерно за местната общност се оказва форма на сдружаване на предприемачите, чрез която се събира фонд за финансиране на идеи и проекти на представители на общността, насочени към развитието на региона.

18-та среща на европейските селски мрежи в Португалия, 6-7 юни 2013 г.

Представители на НСМ от 25 страни, ГД Земеделие, ГД Предприемачество, ЕМРСР, Европейска ЛИДЕР Асоциация за развитие на селските райони и Еуромонта взеха участие в срещата в гр. Томар. Домакин на срещата беше португалската Национална селска мрежа.

Представени бяха резултати от текущата самооценка на НСМ и обсъдена възможността процесът да бъде използван за споделяне на опит. Екипът на ЕМРСР представи разнообразието от инструменти за самооценка, заредени на интернет страницата на ЕМРСР. НСМ бяха поканени да споделят своите успешни практики и статистика на интернет страницата на ЕМРСР.

Участниците в срещата се запознаха с резултите от проведеното проучване върху програмирането на подхода „Водено от общностите местно развитие” (ВОМР) в което са взели участие 30 Управляващи органи. Унгарската НСМ лансира формирането на нова тематична група „ВОМР”, чрез която да се разшири сътрудничеството и обмяната на практически опит, да се инициират провеждане на общи изследвания, да се разработят насоки и практически ръководства за прилагане на ВОМР и др. Тематичната работна група е отворена за представители на НСМ, УО, РА и МИГ (по-подробна информация виж в т. 5)

Екипът на ЕМРСР представи Портала за комуникации – неговото предназначение и функциониране. За улеснение на работата на НСМ в него са включени изчерпателен набор от средства за комуникация: 153 примера за комуникации от всичките 27 страни-членки и Хърватия. Участниците отчетоха, че през новия програмен период 2014 – 2020 комуникацията и обмяната на информация са особено важни и са необходими допълнителни усилия за подобряване на сътрудничеството между УО, НСМ, Комитетите за мониторинг, МИГ и получателите на помощи по ПРСР.

Награда на Европейската комисия за популяризиране на Общата селскостопанска политика 2013 г.

Наградата е учредена с цел популяризиране на Общата селскостопанска политик, като цялостна политика, включваща 1-ви и 2-ри стълб. Представени бяха резултатите от проведения конкурс през 2012 г. Конкурсът за 2013-а се очаква да бъде обявен през втората половина на 2013 г.

Полската НСМ предложи домакинство на 19-та среща на НСМ в Познан на 11-13 септември 2013 г.

Заклучения от срещата:

- ГД Земеделие предложи тема на следващата среща на НСМ да бъде подготовка на комуникационния план за 2014-2020 г.;
- Холандската НСМ предложи да поеме домакинството на инициатива за обмяна на опит и обучение чрез използване на инструментите на социалните медии. Шведската и Английската НСМ подкрепиха инициативата и предложиха подкрепа;
- ЕМРСР ще открие on-line форум MyENRD за обмяна и споделяне на опит в подготовката на комуникационни планове;
- На доброволен принцип ще бъде съставен списък на експерти/практици с опит в комуникациите. В него ще бъдат включени членове на НСМ, имена, специфичен опит в комуникацията, умения и персонален опит.

Инициативи на Европейската селска мрежа

*** Трета годишна среща по ЛИДЕР „Изграждане на мостове за бъдещето“

На 17 и 18 април 2013 г. в Брюксел се проведе третата годишна среща по ЛИДЕР. Темата на срещата беше „Изграждане на мостове за бъдещето“ и в нея участваха почти 500 участници от 34 европейски държави. Участниците представляваха местни инициативни групи, министерства, разплащателни агенции, национални селски мрежи, Европейската мрежа за развитие на селските райони, Европейската комисия и други европейски организации. От България в срещата участваха представители на Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателна агенция по ПРСР и представители на пет местни инициативни групи – МИГ „Брезник-Трън“, МИГ „Раковски“, МИГ „Троян и Априлци“, МИГ „Високи Западни Родопи“ и МИГ „Тервел-Крушари“.

Целта на срещата беше да се съберат на едно място представители на всички заинтересовани страни от изпълнението на подхода ЛИДЕР и те заедно да изградят общо разбиране за своите роли при изпълнението на програмните процеси в отворена и приятелска среда.

Срещата беше открита с приветствия от страна на представители на МИГ, Управляващите органи по програмите за развитие на селските райони, разплащателните агенции и Европейската комисия.

Участниците в срещата използваха „Стената на очакванията“ и формулираха своите надежди за успешно и ползотворно протичане на срещата, със споделеното разбиране, че, макар да идват от различни страни, те са изправени пред подобни проблеми и е важно да намират общи и споделени решения.

Една от главните атракции на ЛИДЕР панаира беше Стената за транснационално сътрудничество. Там местните инициативни групи имаха възможност да обменят идеи и заявят интерес по определени теми, в някои от следните области: Земеделие и горско стопанство, Местно самоуправление, Култура, Туризъм, Околна среда, Предприемачество и Нови технологии.

Вечерта на първия ден бе прекарана в споделяне на добри практики и научени уроци от приложението на подхода ЛИДЕР, като разгледаните проекти бяха в някои от петте основни области: териториално развитие, изпълнение и оценка на СМР, научени уроци за транснационално сътрудничество, повишаване на активността на заинтересованите страни и подпомагане на развитието на програмата.

Всяка държава имаше свой щанд на ЛИДЕР панаира, чрез който сподели своите най-интересни и типични традиционни продукти и занаяти, сред народна музика, вино и приятни разговори с посетителите.

Вторият ден бе посветен на отворените дискусии. Бяха създадени три основни теми, в които участниците да споделят своя опит, идеи и препоръки:

- Как да разработим програма, която да обхване добавената стойност от подхода ЛИДЕР?
- Как да разработим ефективни Стратегии за местно развитие и местни инициативни групи?
- Как да направим подхода ЛИДЕР по-опростен и ефективен?

Срещата завърши с общи послания от работата на всяка от дискуссионните групи, споделени от всички участници.

„Тук видяхме духа на ЛИДЕР, който разцъфтява, но всички ние трябва да се фокусираме върху постигане на по-добра комуникация. Започнахме да строим мостовете и остава да бъдем достатъчно смели и да ги прекосим“, е посланието на Европейската комисия.

Повече информация вижте ТУК.

<http://goo.gl/f5RNXn>

*** Тематична инициатива за младежта

Европейската мрежа за развитие на селските райони (ЕМРСР) положи началото на тематичната инициатива "Младежта и младите фермери в селските райони" на своя среща през декември 2012 г. Целта на тематичната инициатива е преглед и оценка на направеното до момента по отношение на проекти и инициативи, свързани с младежта и младите фермери в селските райони и дискутиране на възможности за подобрения през следващия програмен период.

На 19 юни 2013 г. в Брюксел се проведе първата среща по тематичната инициатива. На участниците – представители на различни заинтересовани страни, бяха представени първите обобщени резултати от проучването за осъществени проекти в подкрепа младежта в селските райони. Анализът показва, че преобладаващата част от проектите са насочени към младежите, но те не са включени в подготовката или изпълнението им. Обсъдени бяха различни методи и процедури за подобряване на оценката на нуждите на младите хора за повишаване на тяхната активност и участие на местно ниво. Дадени бяха положителни примери от Швеция и Латвия, където има разработени улеснени механизми за подпомагане на проекти на млади хора, предоставяне на консултации и подкрепа както по време на подготовката, така и при осъществяването на проектите. Обсъдена бе и важноста на допълняемостта на политиките на ЕС, като участниците са посочили някои настоящи трудности и възможни решения с цел улесняване за младежите при кандидатстване за финансиране на проекти.

Следващата среща по тематичната инициатива ще се състои в Холандия през октомври. Тогава ще бъдат представени резултатите от работата по темата, ще се разгледат добри практики и полезни съвети за изготвяне и изпълнение на младежки проекти и насърчаване на активността на младите хора в селските райони. Тези, които се интересуват от темата могат да посетят [Портала на младежите и младите фермери](#), поддържан от ЕМРСР.

<http://goo.gl/udxrru>

Интересно и полезно

Безплатни обучения по Мярка 111 „Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания“ от ПРСР

От месец септември 2013 г. НССЗ планира провеждането на пет нови обучения по мярка 111 от ПРСР, чрез курсове от 150 часа, 30 часа и 8 часа, както следва:

- Трайни насаждения – 150 учебни часа
- Зеленчукопроизводство - 150 учебни часа
- Алтернативно животновъдство – отглеждане на охлюви – 30 учебни часа
- Алтернативно животновъдство – отглеждане на червен калифорнийски червей – 30 учебни часа
- Основни проблеми по опазване компонентите на околната среда в земеделския сектор – 8 учебни часа

Предстоящи събития

Първи Европейски селски парламент

Първият Европейски селски парламент (European Rural Parliament - ERP) ще бъде организиран в Брюксел на 13 ноември 2013 година. Той ще даде глас на много местни инициативни групи, които представляват и работят за доброто на всички жители в техния район.

Европейският селски парламент ще е място, където политиците и обществените организации ще се срещат, за да обсъдят заедно начини за укрепване на местното развитие в селските райони.

Решението за провеждане на ERP е резултат на международен семинар, проведен в Швеция през септември 2012 г. ERP ще се провежда всяка втора година, в различни страни.

Записването е до 15 август 2013 г.

europeanruralparliament.com/

Девета конференция за политиката за развитие на селските райони, организирана от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), 23-25 октомври 2013 г., Болоня

На конференцията ще бъде представен доклада „Селско-градско партньорство: интегриран подход за икономическо развитие“, който е резултат от проект RURBAN в партньорство с Европейската Комисия. Конференцията ще се състои от специализирани презентации, пленарни сесии и предварителни работни срещи.

<http://goo.gl/zY1215>

Европейска конференция „Икономиката в селските райони“, 21-22 ноември 2013 г., Брюксел

Основните теми на конференцията ще са финансиране на местни проекти, изследователски проекти, иновации,

съвместни инициативи в селските райони, достъп до земя. Информацията ще бъде споделяна и дискутирана по време на презентациите, работните групи и посещенията на място.

<http://goo.gl/ECbGDv>

Конференция „Семейни ферми: диалог за по-устойчиво земеделие в Европа и света“, 29 ноември 2013 г., Брюксел

Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ на ЕК организира конференция за семейните ферми, които в ЕС са над 12 милиона. Във фокуса на конференцията е ролята на семейните ферми, основните предизвикателства и приоритети за бъдещето, както и най-добрите средства за подпомагане на семейните ферми. Конференцията ще бъде предавана пряко онлайн за тези, които няма да имат възможност да участват.

<http://goo.gl/okqtto>

Малките ферми и късите търговски вериги – жизнена част от ЕС

От около 14 милиона земеделски стопанства в ЕС, около 10 милиона могат да бъдат определени като малки: около **6 милиона са много малки**, на 1 хектар или по-малко. Заедно, всички малки стопанства произвеждат около 10% от обема на всички храни, отглеждани в Европа. Но конференцията прие, че **малките ферми имат голямо значение в много региони**. Те са домове за между 20 и 30 милиона души. Те произвеждат значителни количества храна. Те са **основен елемент в много местни икономики**. Те управляват земята и могат да я поддържат в добро състояние за дългосрочна продоволствена сигурност. Те поддържат екосистеми и ландшафти от европейско значение.

Тези плюсове са обществени блага и те оправдават поставянето върху малките стопанства на специален акцент в политиката на ЕС. Настоящата политика има донякъде такъв акцент, но развитието на дребните земеделски производители съществуват множество препятствия. Някои правителства се стремят да рационализират структурата на стопанствата за сметка на малките стопанства, за други малките ферми са извън фокуса на програмите за подкрепа, поради твърде високата цена на транзакциите. Някои от малките земеделски производители не могат да поемат своя дял в инвестициите или да осигурят кредити от банки.

Целият материал можете да четете в раздел „Библиотека” на сайта на НСМ www.nsm.bg

Мрежата „Партньорство за селските райони на Европа” (PREPARE) наскоро публикува книга, озаглавена **"Общностният дух побеждава - Как гражданското общество поддържа развитието на селските райони"**. Тя се състои от тридесет интервюта с ключови участници и поддръжници на PREPARE, настоящи и бъдещи партньори на мрежата. Сред тях е г-н Петри Рине, президентът на Европейската ЛИДЕР асоциация за развитие на селските райони (ELARD).

Книгата също така включва и график на PREPARE на ключови дейности и събития, както и представяне на всички национални мрежи PREPARE.

<http://goo.gl/32knD4>

Контакти

Звено за управление на НСМ

гр. София, бул. "Драган Цанков" 36

ИНТЕРПРЕД СТЦ, офис Б/ 106

(сп. „Жолио Кюри” на метрото, срещу Парк-хотел „Москва”)

Телефон: 02 969 32 22

Факс: 02 969 32 26

Мобилен: 0879 83 30 43

office@nsm.bg

www.nsm.bg

Станете приятели на Националната селска мрежа във Фейсбук

<https://www.facebook.com/NationalRuralNetworkBulgaria>